

Vlaams
Parlement

vergadering **C147**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 3 maart 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de gevolgen voor Actua-TV van de start van MobistarTV – 1200 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de evaluatie van de Mediacademie – 1297 (2015-2016)	7
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de onwettige praktijken van sociale media – 1254 (2015-2016)	11
VRAAG OM UITLEG van Caroline Bastiaens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de evaluatie van de campagne 'Verborgen parels' – 1239 (2015-2016)	15
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het alcohol-, tabaks- en drugsbeleid van jeugdbewegingen en -organisaties – 1296 (2015-2016)	19

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de gevolgen voor Actua-TV van de start van MobistarTV – 1200 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Caroline Bastiaens

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, tijdens het krokusreces bereikte ons het bericht dat Mobistar vanaf 1 maart zijn product MobistarTV zou lanceren. De mobiele klanten van Mobistar kunnen tegen een relatief lage prijs televisie en internet aankopen. De zender Actua-TV zal deel uitmaken van het basisaanbod van een vijftigtal televisiezenders van MobistarTV.

Actua-TV is sinds 2014 in onderhandeling met Mobistar over een akkoord over de doorsturing van zijn tv-signaal. Mobistar is daartoe gehouden, omdat Actua-TV ongeëncrypteerd op de kabel zit. Tot op heden weigert Mobistar echter een overeenkomst af te sluiten. Het bedrijf lanceert dus zijn product, inclusief een onmiskenbare inbreuk op de rechten van Actua-TV.

Actua-TV bekleedt een bijzondere positie in het kabellandschap. Het is namelijk een van de weinige digitale zenders die op eigen verzoek ongeëncrypteerd via de kabel te bekijken is. Mensen zonder digibox en dergelijke kunnen Actua-TV dus sowieso bekijken. Dat heeft natuurlijk gevolgen voor nieuwe aanbieders, zoals MobistarTV, die zich op de kabelmarkt wensen te begeven.

Als ongeëncrypteerde omroep zit Actua-TV in het basisaanbod van kabeloperator Telenet. Dat betekent dat elke kabelabonnee met een decoder, maar ook zonder decoder, en dus met een standaard ingebouwde DVB-C-tuner (Digital Video Broadcasting - Cable) in zijn of haar tv-toestel, naar Actua-TV kan kijken. Die beslissing paste indertijd in de algemene missie van Actua-TV: "Actua-TV wil het politieke en maatschappelijke debat brengen in een feitelijke, eerlijke en rechtstreekse communicatie met de burger en dit via zo veel mogelijk kanalen."

De ongecodeerde transmissie maakt dat Actua-TV automatisch is opgenomen in het zenderpakket dat Mobistar nu gelanceerd heeft onder de naam MobistarTV, maar dit zonder de nodige overeenkomst met en toestemming van minstens één televisiezender, die hoe dan ook via het nieuwe kabelabonnement te bekijken is. Mobistar is dan ook vanaf dag één in gebreke, zo stelt Actua-TV in een persbericht van 13 februari. In eerdere gesprekken met Mobistar heeft Actua-TV meermaals een voorstel gedaan dat gebaseerd is op het vergoedingsmodel dat de andere distributeurs, zoals Telenet, momenteel hanteren. De kijkers die door Mobistar zullen worden bediend, zijn immers niet langer klant bij Telenet en zullen dus afbreuk doen aan het op het marktaandeel gebaseerde vergoedingsmodel dat bestaat tussen Telenet en Actua-TV. En daar zit het grootste probleem. Het lijkt ons evident dat Mobistar dat verlies zou compenseren via een marktconform vergoedingsmodel, maar Mobistar weigert dat tot op heden.

Minister, bent u op de hoogte van het dispuut tussen Mobistar en Actua-TV? Hebt u daarover al gesprekken gevoerd met één of beide partijen? Deelt u de analyse van Actua-TV dat Mobistar eerst een overeenkomst had moeten afsluiten over doorgiftevergoedingen, voordat Actua-TV kon worden opgenomen in hun product?

De lancering van MobistarTV via de kabelinfrastructuur van Telenet is een rechtstreeks gevolg van de beslissing van de regulatoren om de distributeurs te verplichten hun kabelinfrastructuur open te stellen voor andere aanbieders. Hebben de regulatoren daarbij rekening gehouden met de mogelijke negatieve

gevolgen voor televisiezenders als Actua-TV? Welke acties kunnen daartegen ondernomen worden?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mevrouw Brouwers, ik ben inderdaad op de hoogte van de problematiek. Ik zal proberen u een zo duidelijk mogelijk antwoord te geven, al zal het soms vrij technisch zijn, aangezien het juridisch-technisch geen eenvoudige aangelegenheid is.

De aangekondigde lancering van MobistarTV is een gevolg van de CRC-beslissingen (Conferentie van regulatoren voor de elektronische communicatiesector) van 1 juli 2011 betreffende de analyse van de markt voor televisieomroep. Die beslissingen verplichten de kabelnetwerkoperatoren onder meer om aan alternatieve dienstenverdelers analoge televisiediensten door te verkopen en hun toegang te verschaffen tot het platform voor digitale televisie. De relatie tussen omroeporganisaties en dienstenverdelers, met contractueel vastgelegde vergoedingen voor auteursrechten en transportkosten, valt echter buiten het regelgevende kader van een dergelijke marktanalyse en de bevoegdheid ter zake van de betrokken regulatoren.

Niettemin werd in de betreffende marktanalyse wel in algemene zin rekening gehouden met de relatie tussen omroeporganisaties en dienstenverdelers en is onder meer de volgende bepaling opgenomen, in paragraaf 54: "Waar aspecten van deze markt voor omroepinhoud invloed uitoefenen, met name op de concurrentiesituatie [...], alsook op het stuk van consumentenbescherming, zullen deze aspecten evenwel betrokken worden in de marktanalyse."

De regulatoren hebben binnen dit regelgevende kader rekening gehouden met de gevolgen van gereguleerde toegang tot de kabel voor omroeporganisaties. Tijdens de openbare raadpleging, voorafgaand aan de marktanalysebeslissing, is onder meer ook door verschillende beheersvennootschappen aangegeven dat de komst van alternatieve dienstenverdelers de afhankelijkheid van content-leveranciers en televisiezenders ten opzichte van bestaande dominante dienstenverdelers zal verminderen en hun onderhandelingspositie over contractueel te bepalen vergoedingen zal verbeteren. Dat is natuurlijk de kern van de zaak. Op zich is het een goede zaak dat er vooruitgang wordt geboekt in dat aspect.

Bij die gereguleerde toegang tot het kabelnetwerk verschilt de situatie van de omroeporganisaties afhankelijk van het feit of ze analoog dan wel digitaal worden doorgegeven door de kabeloperatoren en alternatieve dienstenverdelers. Bij analoge doorverkoop is een alternatieve dienstenverdelers om technische redenen verplicht het zenderaanbod van de kabeloperator exact te dupliceren. Het CRC-besluit stelt in paragraaf 798 immers dat "de auteursrechten voor programma's die worden uitgezonden via het analoge aanbod niet vervat zitten in de doorverkoop van dat aanbod. De alternatieve operatoren zullen immers met alle leveranciers moeten onderhandelen over de verwerving van de auteursrechten voor de programma's die worden uitgezonden via het analoge aanbod." Maar, voor de volledigheid van het antwoord: Actua-TV is geen analoge zender.

Bij digitale doorgifte daarentegen kan de dienstenverdelers vrij de samenstelling van zijn zenderboeket bepalen en zenders weglaten of toevoegen. Paragraaf 880 van de CRC-beslissing bepaalt: "De begunstigde die toegang heeft tot het digitale platform zal vrij de samenstelling van zijn boeket kunnen definiëren, namelijk bepaalde zenders die de operator met een sterke machtspositie aanbiedt weglaten, of zenders toevoegen die de operator met een sterke machtspositie niet uitzendt." De marktanalysebeslissing bepaalt hierover in paragraaf 884 dat "de alternatieve operatoren zullen moeten kunnen aantonen dat ze beschikken over de vereiste rechten voor de uitzending van de zenders die hun aanbod omvat".

Actua-TV is in dat opzicht enigszins een bijzonder geval. Aangezien zij op eigen verzoek ongeëncrypteerd – onversleuteld, dus – op de digitale kabel van Telenet zitten, zullen zij in principe ook via alternatieve dienstenverdelers die het kabelnetwerk van Telenet gebruiken, technisch gesproken kunnen worden ontvangen. Ik stel vast dat er in het CRC-besluit geen specifieke bepalingen zijn opgenomen wat betreft auteursrechten voor deze specifieke ongeëncrypteerde digitale omroepsignalen. En daar zit natuurlijk het probleem.

Gelet op het ontbreken van een commercieel akkoord met Actua-TV, heeft Mobistar daar, zo heeft het bedrijf verzekerd bij monde van zijn woordvoerder en op overlegvergaderingen met de betrokken regulatoren over de vele uitvoeringsmodaliteiten van kabeltoegang, maatregelen tegen genomen.

Actua-TV zal in de huidige stand van zaken dus niet worden opgenomen in de elektronische programmagids of het MobistarTV-aanbod en de algemene voorwaarden van de dienst zullen de Mobistarklant verbieden om zich toegang tot Actua-TV te verschaffen door het manipuleren van de apparatuur. Mobistar laat immers weten dat de klant dit kanaal niet zal zien bij het zappen.

Als minister kan ik niet tussenbeide komen in de discussie die op dit ogenblik bestaat tussen Actua-TV en MobistarTV. Ik wil dan ook niet de analyse van de ene of de andere partij delen. Helaas voor de betrokken partijen is dit een discussie over contractenrecht en ook over auteursrecht, die het gevolg is van de technische consequenties van de sectorspecifieke marktregulering door de regulatoren. Zoals u weet, ben ik niet voor het federale auteursrecht bevoegd, en ook niet voor de marktregulering, die we aan een onafhankelijke derde hebben toevertrouwd. Bij ons is dat de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM), en voor het hele land is dat de CRC.

De gevolgen van de beslissing van de CRC hebben betrekking op de auteursrechten en op de contractuele verhoudingen tussen de twee betrokken actoren, en daarin mengen de CRC of de VRM zich niet. Volledigheidshalve wil ik u nog meedelen dat, zoals u weet, geschillen over auteursrecht natuurlijk altijd voor de burgerlijke rechtbanken kunnen worden gebracht. Ik hoop echter dat het niet zo ver hoeft te komen.

Dat is wat ik u vandaag kan zeggen. Meer algemeen wil ik zeker oog hebben voor dit en andere problemen. Als minister van Media moet ik er alleen telkens goed over waken dat ik niemand op een of andere manier voortrek of een voorkeursbehandeling geef, zelfs al zijn er misschien terechte argumenten van deze of gene zender, in dit geval dus van Actua-TV. Dan zouden andere zenders achteraf op mijn deur komen kloppen en zou er een groter probleem zijn gecreëerd dan het eerste dat ik heb opgelost.

Ik hoop dus dat dit geschil kan worden opgelost. Wij spreken natuurlijk regelmatig met alle partijen. Waar mogelijk willen we bemiddelend en faciliterend optreden, maar in eerste instantie gaat het helaas toch over een rechtstreekse verhouding tussen Mobistar en Actua-TV.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is een heel technisch antwoord en u hebt zeer snel gesproken. Bepaalde zinnen zal ik toch eens extra moeten nalezen in het verslag.

Toch is er me iets opgevallen. Blijkbaar gaat Mobistar zijn klanten verbieden om dat ene kabeltje aan te sluiten om de ongeëncrypteerde Actua-TV te kunnen bekijken. Dat is toch een bijzondere manier van omgaan met klanten. Op den duur zou Telenet zich dan benadeeld kunnen voelen, omdat een aantal klanten

misschien overgaan naar het nieuwe Mobistar, en die betalen dan niet voor Actua-TV, wat natuurlijk daar weer het hele vergoedingssysteem onder druk zet. Moet Telenet, of Actua-TV zelf, dan een deurwaarder sturen naar de klanten? Hoe gaat men in godsnaam bewijzen dat die mensen al dan niet dat kabeltje hebben ingestoken en al dan niet naar Actua-TV kijken? Ik vind dat toch overdreven.

Maar goed, zoals u zegt, is het veeleer een twist tussen private firma's, en moeten ze er misschien toch maar verder over nadenken hoe dat kan worden opgelost. Actua-TV biedt een democratische meerwaarde. Allicht is dat voor een beperkt aantal kijkers, dat weten we ook, maar het heeft toch ook zijn fans. Telenet is nu eigenlijk de enige die daarvoor betaalt. Op die manier werkt dat toch wat marktverstoring. Ik vind niet dat het hier zomaar bij kan blijven.

Ik weet niet of het mogelijk is of Actua-TV dat bijvoorbeeld kan aanklaarten bij de VRM. Ik zou dat alles ook moeten nakijken. Misschien moet de VRM zich daar dan maar over buigen. U hebt dat zelf ergens lichtjes gesuggereerd. Ik vind het toch een bizarre manier van werken. Ik geloof trouwens dat er nog ongeëncrypteerde zenders op zitten, maar die zullen dat niet beseffen. Het gaat onder meer over TV5MONDE, dachten we, en uiteraard ook over Eén en Canvas, maar dat maakt niet uit, want die zitten ook in het andere aanbod.

Het is dus wat jammer dat dit zo moet lopen, maar dat is een persoonlijke mening. Ik ga geen verdere vragen meer stellen, maar misschien hebben de collega's nog bedenkingen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, als parlementsleden zijn wij Actua-TV natuurlijk allemaal zeer genegen, want we hebben graag dat er toch enige richtbaarheid wordt gegeven aan wat wij hier allemaal doen, en Actua-TV is daar een mooi vehikel voor. Aan de andere kant lijkt het probleem waarover mijn collega het heeft mij inderdaad niet eenvoudig. Het antwoord van de minister geeft dat ook aan.

We hebben te maken met twee marktspelers, twee privéspelers, die eigenlijk onderling moeten overeenkomen en een akkoord moeten sluiten. Dat lukt blijkbaar niet. Mobistar zegt geen vragende partij te zijn om Actua-TV door te geven, en Actua-TV versleutelt zijn programma's niet. Ik zie daar ook niet meteen een oplossing voor, tenzij men daar onderling uitkomt, op een verstandige en volwassen wijze. Wat wij daaraan kunnen doen vanuit het parlement is me op dit moment echter ook niet helemaal duidelijk.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Er is de meer algemene problematiek met betrekking tot de ongeëncrypteerde zenders en het al dan niet afsluiten van een overeenkomst. Dat is een politiek die ook ik moeilijk kan volgen. De vraag is echter wat wij als parlement daaraan kunnen doen, behalve Mobistar een signaal geven dat dit geen goede manier van werken is. We zijn Actua-TV inderdaad allemaal genegen en vinden het concept van parlementaire tv toch wel belangrijk. Die situatie zou pas echt gezond zijn als Actua-TV een vergoeding zou krijgen van zowel Telenet, zoals vandaag al het geval is, als van Mobistar, maar ook van Proximus. Daar rijst immers ook een probleem. Minister, we kijken daarvoor in uw richting. Wat is daar mogelijk?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik wil de twee problemen onderscheiden, want ik heb het gevoel dat hier twee debatten door elkaar lopen. Er is het probleem dat het onderwerp vormt van de vraag van mevrouw Brouwers. In elk geval in deze fase

is dat een probleem van Actua-TV ten aanzien van Mobistar en vice versa. Men moet bekijken wat er juridisch verder mogelijk is tussen de beide partijen. Mevrouw Brouwers, een klacht bij de VRM zou inderdaad misschien nog verdere verduidelijking voor de ene of de andere partij kunnen brengen. In die zin kan dat dus een goed idee zijn.

Wat de positie van Actua-TV in het algemeen betreft, ik ben net als de parlementsleden de uitzendingen van die zender genegen. Ofwel vindt het parlement collectief een oplossing voor deze en andere besognes waarmee Actua-TV af te rekenen heeft.

Ik weet dat er in de schoot van het parlement een werkgroep is, die nu een kleine vergelijkende tabel aan het bestuderen is over hoe de verscheidene parlementen in de verscheidene landen omgaan met parlementaire zenders. Dan kan vanuit die invalshoek een sterkere motivering worden gevonden voor een sui-generisstatuut. Ik wil me heel voorzichtig uitdrukken ter zake.

Ofwel is dat niet zo, en dan ben ik als hoeder van het algemeen belang verplicht om Actua-TV als elke andere zender te behandelen. En dan kom ik terug bij het begin van mijn antwoord. Het debat is dus nog niet afgelopen, dat is wel duidelijk.

Er worden hier een aantal constructieve gesprekken gevoerd, die ik zeker volg. Aan de andere kant zijn er een aantal zaken die Actua-TV nu eenmaal zelf zal moeten doen. Hopelijk komt men daadwerkelijk tot een aantal oplossingen. Waar ik kan, wil ik zeker bemiddelend optreden, maar nogmaals, ik kan me niet permitteren, tenzij het hele parlement me daar als instelling de opdracht toe geeft, om één zender voor te trekken ten opzichte van de anderen. Jammer, maar helaas.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Ik dank u voor het antwoord en ik dank ook de collega's voor hun opmerkingen. Zij hebben toch ook hun bezorgdheid geuit. Net als mevrouw Segers denk ik dat we echt zullen moeten opletten, want als Proximus op een bepaald moment ook gebruik wil maken van de kabel in Vlaanderen, dan rijst het probleem weer. Op den duur zou het toch goed zijn dat Telenet, Mobistar en Proximus allemaal samen een gedragen oplossing zoeken, dat ze ook samen met het parlement bekijken wat hier kan gebeuren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de evaluatie van de Mediacademie – 1297 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Caroline Bastiaens

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, minister, de Mediacademie werd in 2011 opgericht door de koepelverenigingen binnen de sector van de schrijvende pers, met als doel meer efficiëntie, coördinatie, transparantie, samenwerking en afstemming van het aanbod aan opleidingen, toegespitst op actuele opleidingsnoden bij de diverse doelgroepen. Van meet af aan werd er wel rekening mee gehouden dat er een uitbreiding kon komen naar de audiovisuele sector. Dat is dan ook gebeurd, in 2013.

Minister, u kondigde in uw beleidsnota Media 2014-2019 aan dat u op korte termijn in gesprek zou gaan met de betrokken actoren om na te gaan op welke manier de

kwaliteiten van dat opleidingsplatform maximaal kunnen worden benut. Eind oktober 2015 stelde ik daarover een schriftelijke vraag. Toen gaf u aan dat in het tweede kwartaal van 2015 een financiële doorlichting van de Mediacademie werd doorgevoerd. Daarna volgde nog een inhoudelijke evaluatie. Tijdens de bespreking van de beleidsbrief Media 2015-2016 eind november zei u dat die financiële en inhoudelijke evaluatie aanbevelingen zou moeten opleveren voor het beleid.

Minister, is zowel de financiële als de inhoudelijke evaluatie van de Mediacademie reeds gefinaliseerd? Zo ja, wat zijn dan de concrete bevindingen van de inhoudelijke en financiële evaluatie van de Mediacademie? Welke aanbevelingen zult u concreet omzetten in beleidsmaatregelen? Hoe kan dit opleidingsplatform door die bijsturingen nog aan kwaliteit winnen?

U kondigde ook aan dat de financiële en inhoudelijke evaluatie aanbevelingen moest opleveren in functie van een betere budgettering in functie van het beleid. Is er volgens u op basis van de evaluatie nood aan een bijsturing van de budgetten? Zo ja, hoe ziet u dat concreet? Hebt u daarover al overleg gehad met de sector? Hoe evalueert u de complementariteit van het huidige opleidingsaanbod van enerzijds de Mediacademie en anderzijds het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF)? Het VAF heeft immers ook een aantal opleidingen. Zijn er overlappingen? Zijn er volgens u nieuwe synergieën mogelijk? Waar kunnen er eventueel efficiëntiewinsten worden geboekt?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, geachte leden, de beide evaluaties van het project Mediacademie, dat, zoals u weet, bestaat uit een poot voor de geschreven pers en een poot voor de audiovisuele sector, via Mediarte.be, zijn inmiddels afgerond. In een eerste fase werd de financiële doorlichting uitgevoerd, en vervolgens de inhoudelijke evaluatie. Het betrof twee afzonderlijke opdrachten. Uit beide evaluaties blijkt dat er ruimte is voor verbetering.

De financiële doorlichting toont aan dat Mediacademie Audiovisueel en Mediacademie Geschreven Pers elk zijn eigen manier heeft om de kosten te rapporteren. Eenvormigheid qua rapporteren en een duidelijkere afbakening van de te aanvaarden kosten kan voor een overzichtelijker beeld en een efficiëntere besteding van de middelen zorgen. De beide sectoren hanteren een andere organisatievorm. Mediarte.be werkt gecentraliseerd met een premiesysteem, terwijl het bij de geschreven pers de koepelverenigingen zijn die faciliterend optreden om subsidies door te storten aan hun leden, op basis van de genomen opleidingsinitiatieven. Die decentralisatie heeft natuurlijk een impact op de werkingskosten.

Zowel de financiële als de inhoudelijke evaluatie geven aan dat een uniforme omschrijving van het type opleidingen die in aanmerking kunnen komen voor subsidie, wel wenselijk is. Dat hangt samen met de keuze welk type opleiding steun kan genieten. Bij de doorlichting van de twee academies stellen de onderzoekers namelijk een deel van het opleidingsaanbod ter discussie. Het gaat daarbij in het bijzonder over het aanbieden van niet-mediaspecifieke opleidingen aan ondersteunend personeel. De opleidingen die door de doorlichting wel als prioritair worden gezien zijn: mediagerichte technische opleidingen, mediagerichte journalistieke opleidingen, persoonlijke ontwikkeling en bedrijfsmanagement, wat dan samenhangt met people- en projectmanagement.

De onderzoekers raden een samensmelting van de beide academies af, om de eigenheid van de beide sectoren te bewaren en de verschillen ertussen duidelijk te erkennen. Wel kan er volgens hen qua aanpak en organisatievorm worden gezocht naar 'best practices'.

Gedurende dit werkingsjaar, dus eigenlijk dit jaar, zal ik met de betrokken partners een draagvlak zoeken voor de concrete invulling van de aanbevelingen.

We zijn daarmee begonnen. Ze hebben alvast het signaal gekregen dat in 2016 de aanloop wordt genomen naar een meer optimale werking vanaf 2017. Een draagvlak binnen de sector is voor mij essentieel, temeer omdat dit opleidingsproject ook een inbreng van de sector vereist.

Voor 2016 staat een bedrag van 1 miljoen euro ingeschreven in de begroting voor het opleidingsproject Mediacademie. Het is de bedoeling dat dit bedrag na het doorlopen van het besluitvormingsproces zoals in 2015 zal worden verdeeld, namelijk 730.000 euro voor de geschrevenperssector en 270.000 euro voor de audiovisuele sector. Dat zijn de bedragen waarvan we op dit ogenblik uitgaan. Een eventuele – ik ben zeer voorzichtig – hertekening van het budget moet worden bekeken in het kader van het bijsturingstraject dat dus dit jaar zal plaatsvinden.

In 2016 worden ook de beheersovereenkomsten met het VAF voor zowel het Filmfonds als het Mediafonds en het Gamefonds vernieuwd, zodat die alle drie ingaan op 1 januari 2017. Tijdens die besprekingen zal worden bekeken welke rol het VAF kan spelen inzake opleiding. Dat betreft natuurlijk enkel een afstemming met het audiovisuele onderdeel van Mediacademie, rekening houdend met de werking en het draagvlak van Mediarte.be als sociaal fonds voor de audiovisuele sector.

We denken dus concreet dat op dit ogenblik, ondanks de kritische en terechte doorlichting door de onderzoekers, de opleidingssteun het best wordt gesmaakt en dat qua organisatie de zaken nog enigszins kunnen worden verbeterd. Misschien kunnen er daar ook zelf kostenwinsten zijn, zodat er meer middelen aan daadwerkelijke opleiding kunnen worden besteed, en niet alleen aan organisatie. Ik druk me voorzichtig uit. Dat valt te bekijken. We willen nu de diverse spelers rond de tafel brengen om het bijgewerkte systeem vanaf 2016 voldoende draagvlak te geven, omdat ze daar toch ook zelf in investeren. We zullen waarschijnlijk wel iets meer naar een systeem gaan waarbij we voor sommige delen van de pers iets minder aan aparte mediaspelers middelen geven. Volgens mij wenden ze die zeer goed en terecht aan. Ik heb met een aantal van die spelers een gesprek gehad, en het is vrij indrukwekkend wat ze daarmee doen. Ze hebben dat ook wel nodig, vanuit dat oogpunt van kwaliteit en zelfregulering waarover het we al hebben gehad. We willen echter enigszins gaan naar meer mediagroeponafhankelijke opleidingen, zelfs naar opleidingen die onafhankelijk zijn van de geschreven of de audiovisuele pers. In die opleidingen zullen we prioritair investeren. Dat zijn opleidingen waarvan zowel de geschreven als de audiovisuele pers, zowel de kleintjes als de groten zullen kunnen genieten.

Dat zal een lichte bijsturing zijn. We hebben die nu opgestart en hopen tegen de zomer substantieel verder te staan, zodat we de veranderingen dan in het najaar kunnen voorbereiden. Dat is de bedoeling.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het gaat natuurlijk toch om een flink bedrag: 1 miljoen euro, u zegt het zelf, waarvan 730.000 euro voor de schrijvende pers en 270.000 euro voor de audiovisuele pers. Dat is van de overheid. De sector zelf legt daar ook wel wat bij.

Men zou zich natuurlijk een en ander kunnen afvragen. Dat zijn sectoren die toch wel sterk zijn: kijken we maar naar de bedragen die worden neergeteld bij de overnames, ook de internationale. Als je een slecht karakter hebt, dan zou je je kunnen afvragen of de overheid dat allemaal in die mate moet blijven doen. Ik weet natuurlijk dat de sector blij is met die steun en het niet alleen nuttig, maar ook nodig vindt dat die er komt. Voor ons is het dus zeker geen uitgemaakte zaak dat dat niet mag.

U hebt in uw beleidsnota ook geschreven dat er bijzondere aandacht moet gaan naar online-initiatieven, naar webjournalistiek. Ik heb u daar niet specifiek iets

over horen zeggen. Dat moet misschien toch wel een aandachtspunt zijn, ook voor de toekomst. Voor ons is het in elk geval belangrijk dat wat het VAF doet en wat Mediacademie doet, zeker op elkaar wordt afgestemd, dat er geen overlappingen zijn, maar complementariteit.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Collega, ik dank ook u voor de vraag. Ik was ook van plan om een vraag te stellen, maar het is heel goed dat die nu al wordt gesteld.

Wilfried Vandaele (N-VA): Het zou niet de eerste keer zijn dat u mijn vraag stelt, natuurlijk. (*Gelach*)

Katia Segers (sp·a): Dat is een goede traditie.

Mediacademie bestaat nu vijf jaar. Ze is opgericht omdat er een heel duidelijke nood aan vorming en dergelijke was, zowel bij de geschreven pers als in de audiovisuele sector.

Het zijn hoogst competitieve sectoren, waar heel hard wordt gewerkt met weinig middelen, waar heel veel mensen een zelfstandigenstatuut hebben en geen ruimte voor opleiding hebben. De nood aan opleiding en vorming was dus absoluut heel manifest.

Ik ben van oordeel dat het oprichten van die Mediacademie een heel goede zaak is geweest voor de sector. Na vijf jaar is dit nog relatief jong. Je ziet dat er daar een goede dynamiek is, dat wat wordt aangeboden, een antwoord biedt op duidelijke noden in de sector. Je ziet echter ook dat er verschillende dynamieken zijn, in de audiovisuele sector enerzijds en de geschreven pers anderzijds.

Minister, ik was heel blij dat u hebt verwezen naar het vijfde advies in het onderzoeksrapport met betrekking tot Mediacademie Geschreven Pers. Ik meen immers dat daar nog de grootste nood is aan groei, aan herdenken, aan een optimalisatie van de werking. Er wordt aangeraden daar te streven naar een centrale organisatievorm die aansluit bij de belangen van de sector en los staat van specifieke belangen van bedrijven en beroepsorganisaties. Dat lijkt me een heel belangrijk advies. Het is duidelijk eigen aan die geschreven pers dat die groepen vooral zelf de controle willen behouden en met die middelen willen doen wat zij belangrijk vinden, maar als de overheid geld geeft, is het logisch dat ze een beetje sturing mag geven. Ik wil dus even terugkomen op het idee van een sociaal charter. Ik denk dat er een mogelijkheid is om dit te koppelen aan uw plannen en intentie om ook voor de geschreven pers naar een sociaal charter te gaan. U zou de evaluatie van dit vehikel Mediacademie Geschreven Pers zeker kunnen aanwenden daarvoor. Dat was veeleer een suggestie.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik dank u voor de interessante bijkomende bemerkingen. We komen eigenlijk van een systeem van een soort 'verkavelde' opleidingssteun, met een pot voor de geschreven pers en daarna dan een pot voor de audiovisuele sector. Natuurlijk komt nu natuurlijk ook de onlinejournalistiek terecht op de deur kloppen, met het platform Media.21. We willen enerzijds met de mediaspelers afspraken maken: met welke aspecten van het systeem zijn zij tevreden? Waar is hun cofinanciering? Dat is ook niet onbelangrijk in de relatie die we met hen hebben. Anderzijds willen we tegelijkertijd een systeem waarbij we iets meer medianeutraal en mediagroepneutraal een aantal basisbeginselen uitwerken waarover de diverse soorten media, of die nu geschreven, online of audiovisueel zijn, of ze nu groot of klein zijn, het eens kunnen zijn. Binnen een aantal jaren

loopt dat op den duur toch allemaal door elkaar. Dat is de discussie die we nu aangaan. We zijn dus wel degelijk met de totaliteit bezig.

Mijnheer Vandaele, ik wil echter de politieke bedenking herhalen die ik al heb geuit op het einde van mijn antwoord. Als ik stel dat de pers vrij is en dat we de pers die volledige vrijheid moeten laten, dan zal niemand in deze zaal dat tegenspreken. We kunnen de pers ondersteunen in haar zoektocht naar kwaliteit. Wij zijn ook permanent op zoek naar kwaliteit, u in uw vragen en ik in mijn antwoorden, dus we weten hoe moeilijk het is.

Wilfried Vandaele (N-VA): Het lukt niet altijd, maar we doen ons best.

Minister Sven Gatz: We doen inderdaad ons best. Als we willen ondersteunen, dan is de opleiding daar natuurlijk een cruciaal element in. In die zin is het grote bedrag dat we hier in die sector willen stoppen heel belangrijk voor die kwaliteitsverhoging, voor de mate van zelfregulering met betrekking tot kwaliteit. Die dingen staan dus zeker niet los van elkaar.

Mevrouw Segers, ik wil het geen koppeling noemen, maar u hebt het in één adem gehad over opleidingssteun en een sociaal charter. Ik vind dat wel een goede suggestie. We zullen dat dus in de breedte mee in overweging nemen. We zullen bekijken hoe we de hervorming wat meer beleidsmatig kunnen doen, en er tegelijkertijd natuurlijk voor zorgen dat de diverse mediapartners waarmee we spreken, nog altijd blij zijn om die opleidingssteun op de werkvloer te kunnen inzetten. Ik denk dat we daar wel uit zullen komen.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Ik wil nog een keer herhalen dat we duidelijkheid en een goede afbakening toch echt ook wel belangrijk vinden wat het VAF en de Mediacademie betreft. We weten dat ze inhoudelijk andere keuzes maken en ook andere criteria hanteren als het gaat om het al dan niet ondersteunen, maar dat laat toch ook een grijze zone achter. Als u ter zake nog een duit in het zakje kunt doen, moet u dat niet laten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de onwettige praktijken van sociale media
– 1254 (2015-2016)**

Voorzitter: mevrouw Caroline Bastiaens

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Voorzitter, minister, de gebruiksvoorwaarden van populaire sociale netwerksites zoals Facebook, Google+, Twitter en Instagram beroeren opnieuw de gemoederen. Volgens de conclusies van een onderzoek ingesteld door de Commissie voor Onrechtmatige Bedingen van de FOD Economie zijn ze immers gewoon in strijd met de wet. Daarover werd uitvoerig bericht in de media. In de conclusies worden elementen aangehaald die vorig jaar ook in onze commissie Media en de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement aan bod zijn gekomen, zoals het gebrek aan transparantie van de gebruiksvoorwaarden van sociale netwerksites, waardoor het niet duidelijk is welke tegenprestaties van gebruikers worden verwacht, met name het ter beschikking stellen van persoonlijke en auteursrechtelijk beschermde gegevens. Ook neemt een aantal sites een gebruiksvoorwaarde op die consumenten belet een collectieve rechtszaak, dus een classaction, te doen, wat gewoon in strijd is met de Belgische en de Europese wetgeving.

Het lijkt aannemelijk dat de FOD Economie in navolging van zijn Franse tegenhanger een klacht zal indienen tegen de gebruiksvoorwaarden van de sociale netwerksites. Ook onderzoekt de Privacycommissie of ze een bijkomende rechtszaak tegen Facebook zal starten om de rechten van de gebruikers te vrijwaren.

Minister, u hebt eerder al aangegeven regelmatig overleg te plegen met uw federale collega's over de eventuele stappen die tegen sociale media kunnen worden ondernomen, indien inbreuken op de wetgeving worden vastgesteld. Dat hebt u ongeveer een jaar geleden, op 26 februari, in de commissie gesteld, maar ook nog recenter, naar aanleiding van mijn actuele vraag over Facebook. Kunt u een stand van zaken geven van het overleg dat de afgelopen maanden heeft plaatsgevonden tussen uw kabinet en dat van staatssecretaris Tommelein? Acht u het zinvol om, gezien de talrijke klachten en rechtszaken die momenteel door diverse partijen worden geïnitieerd, over dit thema een gecoördineerd, deelstaatsgrensoverschrijdend overleg te organiseren? Bij dat overleg zouden niet alleen de diverse kabinetten betrokken moeten kunnen zijn, maar tevens vertegenwoordigers van de Privacycommissie, het Centrum voor Cybersecurity België (CCB), het Kenniscentrum Mediawijsheid, de Conseil supérieur de l'Éducation aux Médias (CSEM), het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM) enzovoort, dus alle belanghebbende partijen? Zo ja, bent u bereid om dit initiatief op korte termijn bij uw federale collega's te bepleiten?

– *Miranda Van Eetvelde treedt als voorzitter op.*

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mevrouw Segers, ik dank u voor de vraag. Ik wil u geruststellen, zoals ik dat meestal probeer te doen: mijn kabinet heeft wel degelijk regelmatig overleg met dat van mijn federale collega bevoegd voor de privacy, staatssecretaris Tommelein, en ook met dat van andere collega's, zoals minister De Croo, bevoegd voor de digitale agenda en de telecomunicatie.

Wat het advies van de Commissie voor Onrechtmatige Bedingen, een adviesorgaan ingebed in de FOD Economie, over de algemene voorwaarden van sociale netwerksites betreft, kijk ik net zoals u naar de mogelijke stappen vanwege de federale overheid. We kunnen en mogen echter niet vooruitlopen op eventuele rechtszaken, laat staan op de mogelijke uitkomst ervan. Dat is een beetje de wereld op zijn kop. Dat geldt eigenlijk ook voor de procedures tegen Facebook: die staan verder, maar het is wachten op een definitieve gerechtelijke ontknoping. Daarnaast is het ook uitkijken naar wat er Europees beweegt. We hebben allemaal gelukkig kunnen vaststellen dat dit in positieve zin beweegt. Een gecoördineerde aanpak krijgt daar stilaan vorm.

Zelf actie ondernemen tegen eventuele inbreuken op de federale wetgeving door sociale netwerksites valt niet onder mijn bevoegdheid, maar ik volg dit vanzelfsprekend op de voet vanuit de invalshoek van het mediawijsheidsbeleid. De omgang met de sociale media is inderdaad een belangrijk aandachtspunt. Het Kenniscentrum Mediawijsheid neemt binnen mijn beleid de rol op inzake rechten, privacy en sociale netwerken. Dat vormt dan ook een speerpunt binnen hun werking. Het kenniscentrum kon daarbij onder meer gebruikmaken van de kennis die werd opgebouwd in de SBO-onderzoeksprojecten (Strategic Basic Research) User Empowerment in a Social Media Culture (EMSOC) en Security and Privacy in Online Social Networks (SPION). De voorbije jaren heeft het kenniscentrum reeds verschillende tools, praktijken en informatiebronnen verspreid over mediawijs omgaan met sociale media. Die zijn in deze commissie al bij verscheidene gelegenheden aan bod gekomen, zoals recent nog vorige maand tijdens de hoorzitting met het kenniscentrum. Relevantier in deze discussie is dat het kenniscentrum continu werkt aan een inhoudelijke en vormelijke bijwerking van zijn

materialen. Het kenniscentrum streeft daarbij naar meer federale en Euro-pese afstemming en is reeds actief in diverse netwerken.

Ik geef kort toelichting bij enkele van die concrete samenwerkingen. Het Kenniscentrum Mediawijsheid is op dit moment een geassocieerd partner van het project Belgian Better Internet Consortium (B-BICO), dat wordt gecoördineerd door Child Focus. Samen met de federale partner van het cyber emergency team (CERT), dat sinds kort onderdeel is van het Belgisch Centrum voor Cybersecurity, en met de Franstalige partners Média Animation en de CSEM, het orgaan van de Franse Gemeenschap, wordt samengewerkt om tot een federaal consortium inzake onlineveiligheid te komen.

Er werd een dossier ingediend bij de Europese Commissie, waarin het kenniscentrum een volwaardige partner van het federale project zou worden. In het dossier spreken de partners af om elkaars tools en vorming te screenen op online veiligheid, en waar mogelijk aan te passen en over te nemen.

Het kenniscentrum bouwt verder aan een samenwerking met de Privacycommissie. Tot nog toe was dat beperkt tot het bijwonen van elkaars initiatieven, zoals 'Privacydag 2016: Jongerenparlement over het recht op afbeelding', het verspreiden van materiaal en wederzijdse adviesvragen. Nu wordt in overleg met de Privacycommissie actief bekeken wat er verder kan gebeuren. Dat is een eerste overleg in een tour van de federale instellingen die betrekking hebben op mediawijsheid om tot betere samenwerking en afstemming te komen.

Het kenniscentrum woont samen met de afdeling Media van het departement Cultuur Jeugd, Sport en Media de Media Literacy Expert Group van de Europese Commissie bij, waar vanuit de lidstaten en de Commissie gezocht wordt naar een beter beleid rond mediawijsheid.

Ten slotte bouwt het kenniscentrum verder met de Evens Foundation en het Nederlandse Mediawijzer.net aan Europese projecten, onder andere over haatspraak of 'hate speech', en mediawijsheidsnetwerken die uitwisseling, samenwerking en afstemming mogelijk moeten maken. Ik denk dat ik daarmee ook meteen uw tweede vraag heb beantwoord.

U ziet dat er al heel wat uitwisseling van elkaars initiatieven rond privacy gebeurt, en ook steeds meer en steeds intenser. Er zijn op dat vlak dus ook positieve vooruitzichten om ze beter op elkaar af stemmen. Ik geloof meer in deze manier van werken tussen instellingen en organisaties onderling – een gemengde bottom-up/top-down-benadering – dan enkel een nieuwe overlegstructuur in te richten over onze complexe staatsstructuren heen. Het uitwisselen van gedachten, die dan uitmonden in concrete acties, en het uitwisselen van informatie vindt plaats. Dat is volgens mij wat telt.

Verder wacht ik samen met u de krachtmeting af die veeleer op gerechtelijke basis plaatsvindt tussen de federale overheid, met name federaal staatssecretaris van Privacy Tommelein, en de Facebooks van deze wereld.

Zes maanden geleden zei u kritisch dat er niets gebeurde en vroeg u wat er zou gebeuren. Intussen zijn er een aantal belangrijke stappen gezet, die tot een of ander nieuw evenwicht zullen leiden. In het begin was het David tegen Goliath, maar Goliath begint toch te beseffen dat er verschillende Davids in Europa aan het samenkomen zijn en dat het een serieus gesprek wordt, nog los van de gerechtelijke procedures die lopen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Bedankt voor uw antwoord, minister. Het toont aan dat u zeker met de problematiek bezig bent, wat ik overigens nooit betwijfeld heb.

We hebben vorige week tijdens de gedachtewisseling nog gehoord dat Mediawijs uitstekend werk verricht. Ze hebben ons daar vorige week van kunnen overtuigen. Het is ook goed dat zij in verschillende netwerken altijd aanwezig zijn, ook internationaal en Europees.

Mediawijs probeert ook altijd heel actief de industrie en de bedrijven zelf te betrekken, om hen rond de tafel te krijgen. Helaas is dat veel minder evident. De Facebooks van deze wereld weigeren systematisch om rond de tafel te gaan zitten, vanuit een multistakeholdersconcept of governance-model. Volgende week is er de Media & Learning Conference. U gaat daar spreken, ik zal daar ook aanwezig zijn in een panel. Ze zijn opnieuw uitgenodigd, maar ze komen niet.

Maar zoals u zegt, beginnen ze te beseffen dat veel Davids zich aan het verzamelen zijn. Dan zullen ze misschien wel beginnen te bewegen, al ben ik daar niet zo optimistisch over. Ik denk dat er inderdaad wetgevend kan en moet worden opgetreden en dat gerechtelijke acties nodig zijn.

U stelt dat u geregeld overlegt met staatssecretaris Tommelein. Kunt u misschien nog iets meer in detail zeggen welke stappen precies gezet worden en welke pistes bewandeld worden om dit aan te pakken?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): We hebben er alle belang bij dat er overlegd wordt en dat de initiatieven complementair zijn. We hoorden de mensen van het Centrum voor Mediawijsheid hier zeggen dat ze het raar vonden dat Cybersecurity, dat eigenlijk geen publiekswerking heeft, ineens een soort internetrijbewijs, of hoe ze het ook noemen, wil uitwerken. Het zou goed zijn, mocht dat allemaal wat beter op elkaar worden afgestemd.

We zijn het er allemaal over eens dat er acties nodig zijn om mensen mediawijs te maken en te leren omgaan met de sociale media en de gevaren en de kansen ervan. Maar dat die overlap vermeden moet worden, staat voor ons allemaal als een paal boven water. Niet alleen heb je een overlap, soms kunnen ze ook contraproductief zijn.

U bent goed geplaatst, minister. De federale collega's die u genoemd hebt, zijn allemaal partijgenoten van u. Ik weet dat het soms gemakkelijker gaat om met mensen van een andere partij afspraken te maken dan met mensen van de eigen partij, maar misschien kan het in uw geval wel tot resultaten leiden.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mevrouw Segers, wij hebben geregeld overleg. Dat is al een goede zaak. Dat is niet alleen omdat we inderdaad toevallig tot dezelfde partij behoren, maar ook omdat je voelt dat dit veld heel fel in beweging is en dat overleg nodig is. We doen dat op dit ogenblik natuurlijk elk vanuit zijn eigen bevoegdheden, wij vanuit het standpunt van mediawijsheid, de Federale Regering vanuit juridische actie rond privacy. Dat is de stand van zaken op dit moment.

De bredere discussie die collega Vandaele aanraakt over wie nu wat precies doet, ook rekening houdend met de grijze zones die er jammer genoeg altijd zijn in bevoegdheidsverdelingen, is, los van het overleg dat men bilateraal kan hebben, wel een boeiend agendapunt voor een Interministeriële Conferentie Media, waar ik mij zeker voor wil inzetten.

U zou mij ongerust gemaakt hebben, mevrouw Segers, mocht vanuit het overleg, dat we nu al een aantal maanden hebben, blijken dat er nog niets gebeurd is,

maar er worden wel degelijk een aantal acties ondernomen. Ik verwijs dan naar het einde van mijn antwoord op uw eerste vraag. Wordt zeker vervolgd, maar dat is op dit moment de stand van zaken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Caroline Bastiaens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de evaluatie van de campagne 'Verborgene parels' – 1239 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Miranda Van Eetvelde

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, de campagne 'Verborgene parels' van Locus en Bibnet, ondertussen beter bekend als Cultuurconnect, onder andere ter promotie van het digitale boek, is nu helemaal afgelopen. De applicatie 'Verborgene parels' kon gedownload worden tot 20 januari. Via de app konden mensen op heel eenvoudige wijze hun weg vinden naar vijftien meesterwerken, die gratis te lezen vielen.

Voor zover wij konden nagaan, werd de applicatie 27.000 keer gedownload. Dat is qua bereik toch niet weinig, zeker in vergelijking met de vorige campagne, die vroegtijdig werd stopgezet wegens technische defecten en die slechts 4000 mensen kon bereiken om het digitale boek te gebruiken.

Minister, de app werd 27.000 keer gedownload, maar weten we ook hoeveel boeken er effectief werden gedownload? Hoe evalueert u de campagne? Ziet u mogelijkheden in een verdere uitbouw of continuering van het project? 27.000 gebruikers lijkt mij een stevige basis om op verder te kunnen werken. Hoe ver staat u intussen in het overleg met de verschillende actoren rond een breder aanbod van e-boeken in de Vlaamse bibliotheken?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mevrouw Bastiaens, volgens de informatie waarover ik beschik, ligt het aantal downloads iets lager dan het getal van 27.000 dat in de media naar voren is gekomen. Het exacte cijfer zou 23.800 zijn, maar dat doet niet zoveel af aan de ordegrrootte. Alles samen heeft het gebruik van de app geleid tot 131.500 gedownloade boeken, wat natuurlijk veel is.

Uit dat grote aantal gedownloade boeken kunnen we afleiden dat er zeker interesse is en dat de intentie om digitaal te lezen, toeneemt. Als we dan echter kijken welke boeken ook gelezen werden, blijkt dat 11.200 boeken daadwerkelijk gelezen werden. Daarvoor zijn verschillende verklaringen. De applicatie was maar tijdelijk beschikbaar, gedurende drie maanden, en de campagne liep in het najaar, terwijl we weten dat er in de zomermaanden meer wordt gelezen. Ook weten we dat liefhebbers van e-boeken een echte e-reader verkiezen boven een tablet. De applicatie 'Verborgene Parels' was enkel beschikbaar op tablet, om de mensen meer naar het legaal downloaden te leiden. Een andere mogelijke verklaring voor het beduidende verschil tussen het aantal gedownloade boeken en het uiteindelijke effectieve aantal gelezen boeken kan schuilen in het gratis karakter: gebruikers downloaden een maximaal aantal titels en beslissen dan later welke ze zullen lezen.

Wat er ook van zij, de participatiecampagne, waar ik ook zelf met plezier aan meegewerkt heb door mijn eigen verborgene parels bekend te maken, evalueer ik zeker als positief over de hele lijn. Dankzij de beschikbare MijnBibliotheek-accounts kon Cultuurconnect een zeer gerichte directe mailing opzetten. Tijdens

de stemperiode voor het grote publiek, van 1 tot 18 oktober 2015, telde verborgenparels.be 70.000 bezoekers. Daarvan brachten 12.500 mensen hun stem uit, wat uiteindelijk zorgde voor een totaal van 38.500 stemmen. Niet alleen de directe mailings waren verantwoordelijk voor de vele bezoekers van de website, ook de enthousiaste medewerking van de openbare bibliotheken zorgde voor verhoogde aandacht.

De meest gehoorde positieve punten vanuit gebruikershoek zijn het gebruiksgemak en de mooie collectie. Wel vroegen de gebruikers om een permanent aanbod van e-boeken en dat dit aanbod beschikbaar zou worden gesteld op een e-reader, in plaats van de tablet.

De campagne heeft veel publiek bereikt en heeft geleerd dat er interesse is bij bibliotheken om met e-boeken aan de slag te gaan. De bibliotheken én het publiek zijn dus vragende partij voor een vast e-boekenaanbod, veeleer dan voor opnieuw een campagne met een tijdelijk aanbod. Momenteel lopen er gesprekken met de bibliotheken om te toetsen wat een permanent aanbod van e-boeken dan wel moet inhouden, zowel wat betreft de collectie waar de bibliotheken op willen mikken, als het doelpubliek dat ze willen bedienen. De campagne 'Verborgen parels' leert immers dat de belangstelling voor een campagne groot kan zijn, maar dat zich dat niet automatisch vertaalt naar intensief gebruik van de boeken, wat toch de eigenlijke doelstelling is van de leesbevordering. In die gesprekken met de bibliotheken wordt ook getoetst hoeveel middelen zij kunnen vrijmaken voor de uitrol van een e-boekenaanbod, uiteraard ook mee gesteund vanuit de Vlaamse overheid.

Het overleg met de verschillende actoren, waarvan de regie duidelijk en terecht bij Cultuurconnect ligt, loopt op dit ogenblik parallel op twee sporen. De gesprekken met de bibliotheken, om te toetsen wat een permanent aanbod van e-boeken volgens hen moet inhouden, zijn aan de gang. Zij zijn uiteindelijk ook de centrale verdelers. Daarnaast zijn er gesprekken met leveranciers die een e-boekenplatform voor bibliotheken kunnen aanbieden. Die gesprekken vragen tijd, want er zijn op dit moment geen leveranciers kant en klaar op de Nederlandstalige markt. De gesprekken moeten dus uitmonden in de beslissing van een leverancier om daadwerkelijk op onze markt te treden. Die leveranciers opereren in een nichemarkt van aanbod van e-boeken, gericht op bibliotheken. Cultuurconnect heeft gesprekken met verschillende bedrijven, maar om die zakelijke onderhandelingen niet te hypothekeren – we moeten immers ook buitenlandse bedrijven mogelijk overtuigen om op de Vlaamse markt te komen – worden de gesprekken in alle discretie gevoerd tussen Cultuurconnect en de leveranciers.

Er is nog een derde spoor. Ik sprak immers over de Nederlandstalige markt. Er wordt onderzocht of er intensiever kan worden samengewerkt met Nederland. Het gaat dan concreet om een samenwerking met de Koninklijke Bibliotheek van Nederland, die op dit ogenblik al een ruim aanbod van e-boeken aanbiedt via onder andere de bibliotheken. We moeten daarbij ook wel rekening houden met niet alleen de gelijkenissen, namelijk het Nederlands in de e-boeken, maar ook met een aantal maatschappelijke, juridische en politieke elementen die niet helemaal gelijk lopen.

Na eerdere aarzelende stappen rond het e-boek in de bibliotheken, is dit wel een geslaagde campagne. We moeten dit nu als hefboom gebruiken als we de gesprekken met potentiële leveranciers voor het e-boekenplatform afgerond hebben – en met 'we' bedoel ik dan vooral onze onderaannemer Cultuurconnect – om dan de volgende stap te zetten. In dit geval ben ik hoopvoller gestemd dan bij de iets moeilijkere gesprekken over deze thematiek zes maanden geleden.

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Caroline Bastiaens (CD&V): Bedankt, minister. Ik ben blij dat u dezelfde analyse maakt als wij, namelijk dat dit een zeer geslaagde campagne was, die een hefboom kan zijn om stappen vooruit te zetten. We kunnen er inderdaad heel wat lessen uit leren over het gebruiksgemak en dergelijke, en ook uit gegevens over wie de gebruikers van de app waren en zo meer.

Het klopt dat Cultuurconnect hier de eerste partner is en degene die de verschillende partijen bij elkaar moet proberen te brengen. Ondanks uw enthousiasme hoor ik toch ook enige aarzeling over hoe we nu verder gaan en tegen wanneer. Er is nu een momentum gecreëerd en ik zou niet graag zien dat het als een pudding weer in elkaar zakt. In die zin speelt er wel een tijdsfactor mee. Natuurlijk is er ook de verdere digitalisering. Als we deze campagne over een jaar zouden doen, zouden wellicht weer wat meer mensen meedoen, omdat de digitalisering weer wat verder is doorgedrongen in de samenleving. Hoe dan ook zou ik de investering die we nu gedaan hebben, niet graag verloren zien gaan.

De discussie over de leveranciers hebben we in vorige gesprekken over dit onderwerp ook al aangehaald. Op een gegeven moment moeten we wel eens, misschien samen met de Nederlanders, een keuze maken. We zullen eens een ei moeten leggen.

U zei dat er ook gesprekken lopen met de bibliotheken over welke middelen zij kunnen vrijmaken. We kennen allemaal de financiële situatie van de bibliotheken. Ik heb begrepen dat daar ook een Vlaamse component in zit. Heb ik uw boodschap goed begrepen dat, als er op een gegeven moment een gedragen keuze is met verschillende partners, u als bevoegd minister het sluitstuk wilt geven en daar mogelijk financiële middelen in wilt investeren?

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Minister, de bedoeling is hier om digitaal lezen te bevorderen. Dat is de maatstaf om te kijken of dit project succesvol is. Hoeveel boeken werden er uiteindelijk gelezen? Dat antwoord had ik niet helemaal begrepen.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Minister, het is niet de eerste keer dat we over de e-boeken spreken. Mevrouw Bastiaens zegt terecht dat het momentum nu daar is. Dan zou je verder kunnen gaan. Ik begrijp wel dat er gesprekken moeten worden gevoerd, maar daar zijn we toch al een tijdje mee bezig. Ik hoop dat het ei dan uiteindelijk ook gelegd wordt.

U zei dat er gesprekken lopen met de bibliotheken, ook aangaande de financiering. Ik denk wel dat een ontlenaar in een bibliotheek er geen moeite mee heeft om een bepaalde som te betalen voor het lezen van e-boeken als een extra service. We hebben de vorige keer echter gezien wat de prijs was, en die lag volgens mij te hoog in dat project, dat dan ook gestopt is. Daar moet dus inderdaad naar een oplossing gezocht worden. Nu ga je in een bibliotheek gewoon een boek halen, in de meeste bibliotheken zelfs gewoonweg gratis. Dat dat misschien niet mogelijk is voor extra diensten, daar kan ik inkomen. Dan kun je nog gradaties maken voor schoolgaande kinderen, mensen in bepaalde sociale situaties en dergelijke. Maar ik vind het geen probleem dat een gebruiker betaalt voor die extra service. De vraag is dan natuurlijk wat de kostprijs daarvan mag zijn. Het moet laagdrempelig en toegankelijk zijn. Dat zijn de twee elementen die daarin naar voren treden.

Dat u daarover een werking wilt opzetten met de Nederlandse bibliotheken, daar sta ik natuurlijk achter. Ik zou zeggen: Sire, er is nog steeds Nederlandstalige cultuur. Nietwaar, mijnheer Poschet? (*Opmerkingen van Joris Poschet*)

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mijnheer Bajart, we zitten in de waterval der aantallen. Er zijn meer dan 130.000 boeken gedownload door zo'n 24.000 personen. En er zijn 11.200 boeken effectief gelezen. Dat zijn de ordes van grootte waarin we zitten.

Wat is op dit ogenblik de omkadering die Cultuurconnect geeft en kan geven in het digitaliseringsverhaal van de bibliotheken? Er zijn twee sporen die parallel lopen, maar tegelijk elkaar ook raken. Ten eerste is er dit debat over hoe we een permanent e-boekenaanbod introduceren in onze bibliotheken. Dat is inderdaad een stuk het initiatiefrecht van de bibliotheken, maar we begrijpen allemaal dat, als we dat een beetje deftig willen doen, dat op een groter platform moet gebeuren. En Cultuurconnect is daar de goede partner voor.

Een tweede spoor, waar Cultuurconnect natuurlijk ook mee bezig is, is kijken hoe we die verschillende bibliotheken digitaal op elkaar kunnen laten aansluiten. Het ene heeft ogenschijnlijk niet met het andere te maken, maar toch weer wel, omdat we op die manier de kritische massa genereren die nodig is om hier mee te spelen. Als alle openbare bibliotheken in Vlaanderen op elkaar aangesloten zullen zijn in één digitaal platform, wat nog in deze legislatuur zou moeten gebeuren, zullen wij virtueel de grootste bibliotheek ter wereld gerealiseerd hebben. Dat is de enige manier, ook in alle andere culturele zaken die wij hier in de commissie bespreken, om als Vlaanderen in de Champions League der culturen mee te spelen. De term 'Champions League' en het uitlenen van een individueel boek horen nu niet meteen in dezelfde zin thuis, maar u begrijpt wat ik bedoel.

Op de terechte vraag van collega Meremans over de concrete uitleenprijs van zo'n boek ga ik nu even niet in, maar dat is psychologisch inderdaad wel een belangrijk element.

Die twee werven waarmee Cultuurconnect parallel bezig is, vragen nu wat tijd voor aanbestedingen en lastenboeken. Voor het eenmaken van een digitaal aanbod over alle bibliotheken heen zijn er verschillende kandidaten, terwijl we bij het maken van een e-boekenplatform veeleer op zoek zijn naar de meest gereede partij. Je moet zorgen dat je aanbestedingen maakt die juridisch in orde zijn en die economisch-financieel kloppen. Als ik zeg dat Vlaanderen investeert, is dat wel degelijk met de middelen die Cultuurconnect nu heeft. En er zijn wel wat middelen, ook investeringsgewijs, om die opdracht aan te kunnen. Dat dan nog eens allemaal afstemmen op de inhoudelijke noden, dat vraagt net iets meer tijd. Maar de informatie die ik van Cultuurconnect heb, is dat daar wel degelijk maand per maand vooruitgang mee wordt geboekt en dat men wel degelijk in een gunstige richting aan het evolueren is.

Op een gegeven moment moeten we nog eens de discussie hebben, los van deze precieze vraag, over wat Vlaanderen nu nog zal betekenen voor de ondersteuning, begeleiding en dergelijke meer van de openbare bibliotheken, nadat de bibliotheken zogenaamd volledig losgelaten zijn door ons. Hierin ligt natuurlijk de kern. Cultuurconnect neemt die handschoen op, zoals ook door ons gevraagd is, en is nu de stappen aan het zetten om de autonomie van de openbare bibliotheek, die ons na aan het hart ligt, toch te koppelen aan een voldoende sterk digitaal platform, of het nu gaat over connectie tussen bibliotheken, dan wel over het e-boekenplatform voor de lezer, en om die aan elkaar te koppelen.

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, ik kan mij alleen maar aansluiten bij uw ambitie om op cultureel vlak in de Champions League te willen spelen. Ik ben heel blij om te horen dat u dat ook voor de bibliotheken wilt doen, omdat zij een van de kernstenen van het lokale cultuurbeleid vormen en er van daaruit heel wat kan vertrekken.

Ik hoop dan ook wel dat die aandacht voor de bibliotheek in de toekomst veel verder zal gaan dan alleen maar het digitale. Ook Cultuurconnect heeft een rol te spelen die veel verder gaat dan het digitale en het omgaan met digitalisering in de culturele sector. Dat is een bezorgdheid die ik nog wil meegeven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het alcohol-, tabaks- en drugsbeleid van jeugdbewegingen en -organisaties – 1296 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Caroline Bastiaens

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, de sociale waarde van jeugdbewegingen en jeugdorganisaties zoals jeugdhuisen onderschrijven we allemaal ten volle. Dat komt hier meermaals ter sprake als het over jeugd en jeugdwerk gaat. Het engagement dat kinderen en jongeren daarbinnen opnemen, is absoluut aan te moedigen.

Mijn collega Tinne Rombouts heeft u recent een vraag gesteld met betrekking tot de beeldvorming van kinderen en jongeren. En soms gebeurt het wel eens dat er op kamp, op weekend of tijdens een gewone activiteit bijvoorbeeld een drank-spelletje op het programma staat. In onze regio was er laatst veel commotie over een soort drankwedstrijd die een jeugdhuis inrichtte. Dat komt dan op alle mogelijke manieren 'in the picture', met allerhande reacties, terwijl jeugdbewegingen normaal gesproken op een heel goede en constructieve manier werken en proberen daar een beleid rond uit te werken. Deze week nog kwam de Vlaamse Jeugdraad met de mededeling naar buiten dat men zich soms wel een beetje geïrriteerd voelt op sommige terreinen, terwijl bijvoorbeeld roken en alcohol problematieken zijn die helemaal niet alleen bij jongeren voorkomen, maar wijdverbreid zijn in de hele maatschappij.

Ik wil ook nog verwijzen naar het recent bekendgemaakte rapport 'Ouders en jeugdwerk', waaruit blijkt dat ouders graag geïnformeerd willen worden over onder meer regels en afspraken over alcoholgebruik. Dat is ook een van de zaken waarover ouders graag mee zouden beslissen. Ouders vinden dat jeugdbegeleiders ter zake het goede voorbeeld moeten geven. Ik denk dat dat ook heel vaak zo gebeurt, maar het is goed dat ouders dat dan ook weten.

Minister, hoe worden thema's als alcohol-, tabaks- en drugsgebruik in jeugdorganisaties besproken? Worden daar vormingen over aangeboden? In hoeverre wordt daarvoor samengewerkt met de welzijnssector? Bestaan er globale afspraken over of komt het de groepen zelf toe om een beleid uit te stippelen met betrekking tot alcohol-, tabaks- en drugsgebruik? Hoe worden zij daarbij begeleid? Op welke manier kunnen ouders effectief meer betrokken worden bij het omgaan met dit thema binnen de jeugdorganisaties, of alleszins meer worden geïnformeerd?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Bedankt voor deze vragen, op basis waarvan de administratie op haar beurt een kleine bevraging georganiseerd heeft bij het landelijk georganiseerde jeugdwerk. Het landelijk georganiseerde jeugdwerk is een heterogene groep organisaties, zowel wat de werking als wat de doelgroepen betreft. Het spreekt voor zich dat er dan ook niet één antwoord kan worden gegeven dat voor alle gesubsidieerde organisaties op dezelfde manier geldt.

Het zal u zeker plezier doen dat bijvoorbeeld een kleine, jonge organisatie ons naar aanleiding van de bevraging door de administratie geantwoord heeft: "Uw vraag triggert ons, waardoor wij ervan overtuigd zijn dat we dit het best preventief uitwerken." Sommige organisaties, waaronder die die ik net aanhaalde, hebben nog geen specifiek beleid ten aanzien van drugs, alcohol of tabak. De meeste verenigingen blijken wel een of andere vorm van beleid te voeren. In de praktijk krijgt die vorm in een afsprakennota, een huishoudelijk reglement of iets dergelijks, waarin voor drugs een nultolerantie wordt vooropgesteld. Alcohol wordt meestal wel getolereerd, binnen de wettelijke kaders, maar vaak met bijkomende restricties, zoals het niet gedogen van drankspelletjes of van alcoholische dranken als beloning of andere zaken.

De meeste organisaties besteden aandacht aan die regels tijdens de vorming van hun leiding, begeleiders en monitoren. Zij laten die vorming meestal verzorgen door eigen mensen. De jeugdbewegingen zijn bovendien de samenwerking aangegaan met de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD). Dat heeft geleid tot de publicatie van een methodiekenmap 'Alcohol en drugs voor kaderleden uit het jeugdwerk', die ook digitaal beschikbaar is, samen met de publicatie 'Juridische handvatten voor het gebruik en misbruik van alcohol en drugs in het jeugdwerk'. Ook voor het jeugdhuiswerk werd een draaiboek ontwikkeld door de VAD, Formaat en andere partners.

De koepel van jeugdhuisen, Formaat, heeft sinds kort ook een nieuwe samenwerking met de VAD. Die is gebaseerd op hun Quality Nights-label voor clubs. De koepel was geen voorstander van een label voor jeugdhuisen op zich. Daarom heeft men er samen met de VAD een eigen versie van gemaakt.

Jeugdhuisen kunnen daarbij intekenen op verscheidene 'attenties'. Die attenties bieden ze hun leden aan en worden kenbaar gemaakt door middel van een logo. Het project was vanaf de lancering in januari 2016 meteen zeer succesvol. Er tekenden ondertussen reeds zeventig jeugdhuisen in op de attenties, en we verwachten dat er in de toekomst nog meer zullen meedoen. De reacties van de jeugdhuisen zijn alvast positief. De meeste jeugdhuisen gaan hier oordeelkundig mee om. In het licht daarvan doet het me dan geen plezier, en u ook niet, dat er een jeugdhuis in de belangstelling komt met het opzetten van een drankwedstrijd. Er is me ook om een reactie gevraagd, en ondanks mijn bijzondere band met elke vorm van alcohol keur ik dit ten stelligste af. Laat dat duidelijk zijn.

Formaat Jeugdhuiswerk krijgt veel vraag naar vorming en opleiding hieromtrent. Om daaraan te kunnen voldoen, organiseert de koepel dit voorjaar dan ook, opnieuw samen met de VAD, regionale vormingsmomenten waarop jeugdhuisjongeren aan de slag gaan om hun eigen alcohol- en drugsplan op te stellen. Deze vormingen zijn vormgegeven door Formaat, in samenwerking met de VAD, en gebaseerd op de visie die Formaat ter zake ontwikkelde en wel degelijk actief uitdraagt. Aangezien de regels meestal worden vastgelegd in visieteksten en afsprakenkaders, binden die ook de lokale groepen. Het gebeurt natuurlijk wel eens dat de landelijke secretariaten ondersteuning aanbieden of dat er ondersteuning van hen wordt gevraagd. Binnen de krijtlijnen die werden getrokken, kunnen de lokale afdelingen, of het nu over jeugdbewegingen, jeugdhuisen of andere jeugdwerkvormen gaat, uiteraard nog bijkomende regels stellen.

Ouders worden meestal niet echt betrokken bij het uittekenen van het beleid van de jeugdverenigingen. Dat hoeft niet te verbazen. Zoals u weet, presenteert ons jeugdwerk zich immers vaak als een sector waarin de jongeren zelf verantwoordelijkheid opnemen en het dus in grote mate ook voor het zeggen hebben. Het recente onderzoek 'Ouders en Jeugdwerk', waarnaar u in uw vraag ook hebt verwezen, leert ons trouwens dat slechts een minderheid van de ouders daadwerkelijk mee wil beslissen. Bij jeugdbewegingen en dergelijke valt die verzuchting

bij slechts 13 procent van de ouders te horen, bij vakantie-verenigingen bij slechts 6 procent van de ouders. Wel willen de meeste ouders goed worden geïnformeerd over de keuzes die de organisaties maken. Daarbij scoort het onderdeel van de regels en de afspraken zeer hoog. Alleen informatie over de aard van de activiteiten wordt door nog meer mensen gevraagd. De verenigingen focussen dan ook in hun relatie met de ouders op het verstrekken van informatie, veeleer dan op het betrekken van de ouders bij het vormgeven van hun beleid.

Afsluitend wil ik zeggen dat het beleid dat ter zake toch al vele jaren binnen de jeugdsector bestaat, eigenlijk nog intensiever zal worden, ook wegens de maatschappelijke gevoeligheid van het thema. In het algemeen neemt de jeugdsector dit onderwerp zeer goed en diepgaand ter harte, al kunnen we inderdaad dus jammer genoeg niet uitsluiten dat sommige mensen daar andere ideeën over hebben en op die manier ook wel een beetje de sector in diskrediet brengen. Samen met u kan ik dat alleen maar betreuren.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben er zeer tevreden mee als u stelt dat er wel degelijk een beleid ter zake is en dat er ook wordt samengewerkt met de VAD. Ik denk dat dat een heel goede partner is om heel nuttige informatie en begeleiding ter zake aan te reiken. Het is inderdaad heel spijtig dat, wanneer een enkeling het dan soms niet goed doet en er iets wordt georganiseerd dat niet kan, en dat u heel terecht hebt afgekeurd, dat dan in de kijker loopt. Misschien moeten we in dat kader allemaal werk maken van positieve informatie en het naar buiten brengen van het feit dat het jeugdwerk wel degelijk werk maakt van een actief beleid inzake alcohol en drugs. U zegt dat er nog enkele zijn die nog niet echt een beleid voeren ter zake. Dan ben ik heel blij dat die getriggerd zijn door de vraag die de administratie op basis van mijn vraag heeft gesteld. Ik kan alleen maar hopen dat zij daar nu ook werk van zullen maken. Ik hoop alleszins dat u dat dan zult ondersteunen, of dat de bespreking ervan hen daartoe zal motiveren.

Het is natuurlijk een belangrijk thema. We weten allemaal dat jongeren experimenteren. Ze mogen experimenteren. Dat is allemaal geen probleem. Het jeugdwerk moet inderdaad op een heel zelfstandige manier zijn eigen beleid uitwerken. Waar jongeren experimenteren, moeten er echter natuurlijk ook wel grenzen worden gesteld, en het is heel goed dat dat gebeurt. Waar jongeren experimenteren, moeten er echter natuurlijk ook wel grenzen worden gesteld, en het is heel goed dat dat gebeurt.

Ik ben het volkomen met u eens dat ouders niet mee moeten beslissen. Dat zei ik daarnet ook. Dat ouders worden geïnformeerd, is echter wel van groot belang. Ik kan me voorstellen dat heel veel ouders vragen hebben, bijvoorbeeld naar aanleiding van de berichtgeving over dat ene jeugdhuis. Vandaar mijn oproep aan het jeugdwerk: informeer alstublieft je ouders over je beleid ter zake. Als we daar dan vragen over krijgen, dan kan het naar buiten brengen dat het jeugdwerk op dat vlak zeker zijn verantwoordelijkheid neemt, alleen maar positief werken.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Voorzitter, mevrouw Schryvers zoomt in op een paar belangrijke aspecten. Ik denk dat ouders het inderdaad ook wel heel belangrijk vinden dat begeleiders in het jeugdwerk enigszins het goede voorbeeld geven inzake alcohol-, drugs- en tabaksgebruik, dat ook zij de informatie krijgen over hoe men daarmee moet omgaan. Ik wil nog eens verwijzen naar de voorbeeldfunctie van die jonge begeleiders. Dat lijkt me een beetje logisch. We mogen het educatieve aspect daarvan niet onderschatten. Ik zie wel dat er toch al heel veel beweegt, onder andere bij de landelijke koepels. Bijvoorbeeld bij de

Chiro was er sprake van een hele pagina over de alcoholvisie. Scouts en Gidsen besteden ook ruime aandacht aan deze problematiek.

Ik ben blij te horen dat er samenwerking is met Welzijn, onder andere met de VAD. We moeten dat zeker en vast mee blijven ondersteunen. Er wordt ook heel wat aandacht aan besteed bij vormingstrajecten en dergelijke, dacht ik. Ik denk dus dat er al heel wat bestaat op het terrein. Ook de koepels zijn daar zeker en vast mee bezig, en terecht. Men moet er absoluut voor zorgen dat die doorstroming van informatie van de landelijke koepels naar lokale afdelingen wordt geoptimaliseerd, en zeker en vast ook dat die informatie nog beter naar de ouders doorstroomt.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

Johan Verstreken (CD&V): De vraag en de uiteenzettingen van de collega's lijken me meer dan terecht. Ik heb een kleine tip. Ik vind dat in elke monitoropleiding aandacht zou moeten worden besteed aan de gevolgen hiervan en de manier waarop men daarmee moet omgaan. Volgens mij gebeurt dat nog iets te weinig. Ik spreek enigszins als ervaringsdeskundige. In het verleden heb ik regelmatig cursussen gegeven aan monitoren en monitrices. Dat kwam daar nooit aan bod. Ik heb dat zelf telkens op de agenda gezet. Misschien kan dat worden meegegeven aan de diverse koepels, zodat dat daar ook aan bod komt.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ik heb daar toch ook wat ervaring mee. Het is inderdaad zo dat elke jeugdbeweging nationaal ter zake een beleid of een aantal tips heeft. Men kan nationaal wel zeggen hoe het moet, maar het werk moet gewoonweg lokaal gebeuren. Als je naar een alcohol- en drugsbeleid gaat, dan moet je in je gemeente of stad elke jeugdbeweging, elk jeugdhuis apart nemen en daar samen een traject mee doorlopen. Dat is de enige manier. Voor vele jongeren blijft dat immers veraf: de koepel zegt dat, nationaal zegt men dat. Het lokaal beleid kan heel wat doen ter zake, enerzijds door te sensibiliseren, maar anderzijds ook door elke beweging of elk jeugdhuis apart te nemen. Dan zie je dat bepaalde afdelingen van jeugdbewegingen een beleid hebben over bijvoorbeeld de vraag hoe men omgaat met alcohol of tabak op bivak. Dat is allemaal uitgeschreven, dat gaat gewoon mee met het kampboekje, en de ouders zijn op de hoogte van hoe men daarmee omgaat. Men kan richtlijnen uitschrijven zoveel men wil, maar als je achter de tapkraan van een jeugdhuis staat en er is iemand die daar compleet high rondloopt, wat doe je daar dan mee? Dat zijn allemaal concrete acties die je volgens mij beter lokaal mee monitort als schepen of vanuit het bestuur.

Ik denk bijvoorbeeld ook aan benamingen van fuiven. Bij ons is er de 'Drink je lazarus'-fuif, er is de 'Bier op een rij'-fuif en dergelijke. Benamingen die sowieso verwijzen naar alcoholgebruik of dronken toestanden of drugs, vermijd je dus beter. De 'Bedrieg je lief'-fuif blijft natuurlijk bestaan. Daar gaan we ons totaal niet mee bemoeien. Ik bedoel maar, dat zijn kleine dingen die toch een verschil maken.

Er is ook een periode geweest dat bepaalde merken van alcohol of geestrijke dranken bijvoorbeeld voorstelden de dj te sponsoren als hun reclame meegenomen werd op de fuif. Die zaken zijn gelukkig allemaal verdwenen, maar we moeten er aandacht voor hebben.

Ik blijf zeggen dat, hoewel het kader daarvoor nationaal wordt geschetst, het effect ervan zich op lokaal niveau situeert. Het is eigenlijk een aanmoediging om de schepenen van jeugd erbij te betrekken, zodat ze maatregelen op maat formuleren, met de jongeren zelf. Het heeft geen zin iets op te leggen, zoals bij

ons in het verleden wel het geval was, je moet samen met de jongeren rond de tafel zitten en een beleid uitstippelen waar zij ook achter staan. Het is geen garantie, maar wel het enige middel om dat sensibiliseringsbeleid volop mee te promoten.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik ben het helemaal eens met de heer Meremans dat het belangrijk is om de lokale informatiedoorstroming en bepaling, maar ook het draagvlak samen te creëren. Dat is waarschijnlijk de enige manier waarop het werkt.

Ik ben het ook eens met de heer Verstreken, die de vorming benadrukt heeft. We hebben beiden vorming gegeven in het jeugdwerk. We moeten er natuurlijk voor zorgen dat een goede manier van informatie en draagvlak wordt gecreëerd wanneer men 's middags tijdens zo'n vormingssessie van een animator duidelijk ingaat op de regels rond alcoholgebruik. Dat zal zeer oordeelkundig gebeuren. We weten immers ook wel wat gebeurt er wanneer die animatoren in spe samen zitten.

Dat toont enigszins aan wat het gegeven is. Soms zijn we in onze samenleving een beetje hypocriet rond alcohol. Het is enerzijds een maatschappelijk element en, anderzijds, moeten we duidelijke regels afspreken. De gevoeligheid daarrond neemt toe. Voor zover dat nog niet het geval is, moeten de koepels of de jeugdwerkfederaties er ook actiever gebruik van maken in hun basisvorming. Op dat vlak denk ik wel dat, ondanks het feit dat er incidenten zijn en wellicht in de toekomst ook zullen zijn, het veel breder gedragen wordt dan vroeger, waar alles nogal eens door de vingers werd gezien. Op dat vlak hebben we over het algemeen dus toch vooruitgang geboekt. De jeugdsector doet hier zelf zeker de nodige inspanningen om het draagvlak ook bij hun jongerenleiders en groepen te verzekeren.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Ik vind dit een belangrijk thema en ik ben het er helemaal mee eens dat de gevoeligheid hiervoor groeit. Die evolutie hebben we gedurende enkele jaren ook sterk gezien op het vlak van roken. In een restaurant aanvaardt niemand nog dat er wordt gerookt. We kunnen het ons bijna niet meer voorstellen, hoewel het nog niet zo lang geleden is dat er gewoon gerookt werd en dat er geen regelgeving bestond op dat vlak. De gevoeligheden groeien wel, en nu dus ook rond het alcoholgebruik. Het is belangrijk dat de koepels dat op een goede manier opvolgen.

Ik ben het ook eens met collega Meremans, wanneer hij zegt dat de regeling lokaal moet worden toegepast en dat daar het draagvlak moet worden gecreëerd. We weten allemaal dat er binnen het jeugdwerk een grote doorstroming is van de leiding, wat uiteraard het gevolg is van de leeftijd. Daarom is het van belang dat we op lokaal vlak de regels regelmatig in herinnering brengen. Het is niet omdat iets eenmaal werd afgesproken met een jeugdbeweging, dat het vijf jaar geldig blijft. Ondertussen zijn de mensen met wie afspraken werden gemaakt heel vaak uitgestroomd. We moeten er dus continu werk van maken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.